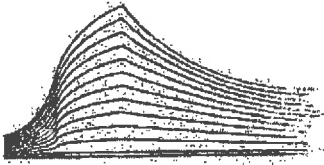

Kopie
Afgeleverd aan: arbeidsrechtbank te Brussel
Vrij van griffierecht - art. 280,2° W.Reg.

Repertoriumnummer 2016/ 1321
Datum van uitspraak 12 mei 2016
Rolnummer 2015/AB/921

Uitgifte

Uitgereikt aan
op € JGR

Arbeidshof te Brussel

zevende kamer

Arrest

COVER 01-00000441497-0001-0010-01-01-1

OCMW - maatschappelijke dienstverlening
tegensprekelijk arrest
definitief
kennisgeving per gerechtsbrief (art. 580, 8), Ger. W.)

OPENBAAR CENTRUM VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN VAN BEERSEL, met zetel te 1654
HUIZINGEN, H. Torleylaan 13, appellant, vertegenwoordigd door mr. SMEYERS Guido,
advocaat te 1653 DWORP,

tegen

E
vertegenwoordigd door mr. TIJINI L. loco mr. LIBERT Marc, advocaat te 1000 brussel,

***

*

Na beraad, spreekt het arbeidshof te Brussel het hiernavolgend arrest uit:

Gelet op de stukken van rechtspleging, in het bijzonder:

- het voor eensluidend verklaard afschrift van het bestreden vonnis, uitgesproken op tegenspraak op 11 september 2015 door de Nederlandstalige arbeidsrechtbank Brussel, 16e kamer (A.R. 15/853/A),
- het verzoekschrift tot hoger beroep, ontvangen ter griffie van dit hof op 13 oktober 2015,
- de neergelegde conclusies,
- de voorgelegde stukken.

***

*

De partijen hebben hun middelen en conclusies uiteengezet tijdens de openbare terechtzitting van 14 april 2016, waarna de debatten werden gesloten, het openbaar ministerie een mondeling advies heeft gegeven, de zaak in beraad werd genomen en voor uitspraak gesteld op heden.

***

*

DE FEITEN EN DE RECHTSPLEGING.

1.

De heer f heeft zich einde november 2014 aangemeld bij het ocmw Beersel. Volgens het sociaal verslag vroeg hij om de toekenning van een referentieadres vanaf 18 november 2014 en om de toekenning van een recht op leefloon als samenwonende vanaf 5 december 2014. Volgens de verklaringen afgelegd door de heer B , woonde hij, vóór hij naar Beersel kwam, samen met vrienden te Namen, waar hij een leefloon zou genieten hebben als samenwonende. Hij verklaarde te logeren bij een vriendin, waarbij hij zich echter niet kon domiciliëren omdat deze in een procedure van collectieve schuldenregeling opgenomen was.

Op 15 december 2014 nam het ocmw een negatieve beslissing. Deze beslissing steunde essentieel hierop dat er onduidelijkheid was over de situatie van de heer B : en dat een verder sociaal onderzoek noodzakelijk was. Verwezen werd naar het feit dat de heer B reeds hulp gekregen had van het ocmw van Namen, alsook van het ocmw Elsene en dat hij (g)een (?) lopende aanvraag had bij de "Ukkelse Huisvestingsmaatschappij".

Op 5 januari 2015 werd een tweede (definitieve) beslissing genomen waarbij zowel het recht op leefloon, als het recht op een referentieadres geweigerd werden. De beslissing steunde hierop dat de heer B , doordat hij niet ingeschreven was bij een sociale huisvestingsmaatschappij, niet de mogelijkheden benutte tot het wonen aan een sociaal tarief en verder dat hij reeds drie jaar werkloos was. Hij diende, aldus de beslissing, zijn job keuze te verrulmen, en deze niet enkel te beperken tot heftruckchauffeur.

Uit het neergelegde dossier blijkt verder dat de heer B In de loop van de maand maart 2015 een nieuwe aanvraag ingediend heeft tot het bekomen van een leefloon. Deze aanvraag werd oorspronkelijk positief geadviseerd door de maatschappelijk werker, maar uiteindelijk toch afgewezen omdat zich op het laatste ogenblik een probleem stelde in verband met de werkbereidheid van de heer B . Volgens het ocmw Beersel zou de heer f nagelaten hebben op een concreet werkvoorstel in te gaan.

2.

Bij verzoekschrift van 17 maart 2015 heeft de heer B beroep aangetekend bij de Nederlandstalige arbeidsrechtbank te Brussel tegen de beslissingen van 15 december 2014 en 5 januari 2015.

Bij vonnis van 11 september 2015, ter kennis gebracht bij gerechtsbrief van 18 september 2015, heeft de arbeidsrechtbank de vordering ontvankelijk en gegrond verklaard. Het ocmw Beersel werd veroordeeld tot het toekennen van een leefloon in de categorie van samenwonende vanaf 5 december 2014 en tot het toekennen van een referentieadres op het adres van het ocmw vanaf 18 november 2014.

Bij verzoekschrift van 13 oktober 2015 heeft het ocmw Beersel hoger beroep ingesteld tegen het vonnis van de arbeidsrechtbank.

DE ONTVANKELIJKHEID.

Het hoger beroep is regelmatig naar de vorm. Het is ingesteld binnen de maand na de kennisgeving van het bestreden vonnis en is dus eveneens tijdig. Het beroep is ontvankelijk.

BEOORDELING.

1.
Het ocmw Beersel betwist, volgens zijn besluiten, het recht op leefloon omwille van het feit dat niet zou aangetoond zijn dat de heer B niet over toereikende bestaansmiddelen beschikte en anderzijds niet aangetoond was dat hij voldoende werkbereid was. Verwezen wordt naar de omstandigheid dat de heer B die reeds 45 jaar oud was, "klaarblijkelijk" reeds tweemaal leefloon genoten had (bij het ocmw Namen en bij het ocmw Elsene), zonder dat duidelijk was waarom het leefloon niet verder werd toegekend. Dit kan volgens het ocmw Beersel er "mogelijkerwijze" op wijzen dat de heer B de voorwaarden voor de toekenning van het leefloon niet zou nageleefd hebben. Verder zou het niet aannemelijk zijn dat de heer B, die Franstalig was, vanuit Namen naar Beersel zou verhuisd zijn om daar gemakkelijker werk te vinden. Dit alles wordt dan verder geïllustreerd met verwijzing naar feiten die zich voorgedaan hebben na de bestreden beslissing.

Het ocmw Beersel betwist ook het recht op een referentieadres. Volgens het ocmw was de heer B geenszins dakloos. Hij had in 2012 een sociaal appartement toegewezen gekregen door het ocmw Elsene dat hij, om niet verklaarbare redenen, nooit betrokken had. Bovendien woonde hij op het grondgebied van de gemeente Beersel samen met zijn vriendin, zodanig dat hij ook om die reden niet dakloos was. De omstandigheid dat hij daar zijn domicilie niet zou kunnen vestigen omdat de vriendin onder collectieve schuldenregeling stond, is geen voldoende reden om daar geen referentieadres te krijgen.

2.
De heer B vraagt de bevestiging van het bestreden vonnis. Volgens hem steunt het ocmw Beersel zijn weigering op gronden die niet voorzien zijn in de wet van 26 mei 2002 op de maatschappelijke integratie, zoals het feit dat hij niet was ingeschreven bij een sociale huisvestingsmaatschappij. Hij betwist ook dat hij niet werkbereid was en verwijst naar de sociale verslagen die voldoende aantonen dat hij wenste te zoeken naar werk.

3.

Uit het neergelegde dossier en uit de besluiten van het ocmw Beersel blijkt dat op 30 maart 2015 een nieuwe beslissing werd genomen door het ocmw waarbij het recht op leefloon en het recht op een referentieadres opnieuw geweigerd werden, en waartegen hoger beroep werd ingesteld voor de arbeidsrechtbank. Het arbeidshof dient zich daarom enkel uit te spreken over het recht op leefloon en het recht op een referentieadres vanaf de oorspronkelijke aanvraag tot 30 maart 2015.

Het recht op leefloon

4.

Artikel 3 van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie bepaalt de voorwaarden die moeten voldaan zijn om aanspraak te kunnen maken op een leefloon.

Overeenkomstig artikel 3, 4° moet, om het recht op maatschappelijke integratie te kunnen genieten, de persoon die dit aanvraagt niet over toereikende bestaansmiddelen beschikken, noch er aanspraak op kunnen maken, noch in staat zijn deze, hetzij door eigen inspanningen hetzij op een andere manier, te verwerven.

Overeenkomstig art. 3,5° moet de aanvrager werkbereid zijn tenzij dit om gezondheidsredenen niet mogelijk is.

4.

Geen van de bestreden beslissingen steunt op de aanwezigheid van toereikende bestaansmiddelen of betwist dat de heer B , op het ogenblik van de aanvraag, niet in staat was bestaansmiddelen door eigen inspanningen, hetzij op een andere manier te verwerven.

De omstandigheden, vermeld in de eerste beslissing, dat de heer B (g)een lopende aanvraag had bij een sociale huisvestingsmaatschappij, of dat hij reeds steun gekregen had van het ocmw van Namen en het ocmw van Elsene, laten niet toe te concluderen dat hij over voldoende bestaansmiddelen beschikte op het ogenblik van de aanvraag. Hetzelfde geldt voor de omstandigheid ingeroepen in de tweede beslissing, namelijk dat de heer E niet ingeschreven was bij een sociale huisvestingsmaatschappij en daarbij niet de mogelijkheden tot het wonen aan een sociaal tarief benutte. De omstandigheid dat 3 jaar vroeger de heer t niet het appartement betrokken had dat hem werd aangeboden door tussenkomst van het ocmw Elsene - dit om redenen die inderdaad onduidelijk blijken - laat niet toe te stellen dat de heer B , op het ogenblik van zijn aanvraag, over voldoende bestaansmiddelen beschikte.

5.

Geen van de bestreden beslissingen maakt ook hard dat de heer B niet werkbereid zou geweest zijn. De omstandigheid, aangehaald in de tweede beslissing dat de heer

B reeds drie jaar werkloos was en zijn job keuze diende te verruimen, toont niet aan dat hij, op het ogenblik van de aanvraag, niet werkbereid was. Uit het sociaal verslag blijkt dat de heer B reeds voor de aanvraag ingeschreven was bij de VDAB en het Forem, en dat hij reeds in begeleiding was bij dienst trajectbegeleiding van het ocmw. Verder wordt vermeld dat de heer B zijn CV heeft binnengebracht, dat hij ingeschreven was bij verschillende interimkantoren en gemotiveerd overkwam.

Latere feiten, die kunnen doen twifelen aan de werkelijke werkbereidheid van de heer B, maar die het voorwerp uitmaken van latere beslissingen van het ocmw, kunnen niet betrokken worden in de beoordeling van het recht op leefloon in de periode waarover het hof uitspraak moet doen.

6.

Voor de toekenning van het recht op leefloon is niet vereist dat de heer B gedomicilieerd is op het grondgebied van de gemeente, waar hij zijn aanvraag indient. Uit art. 2 van het Koninklijk Besluit van 10 juli 2012 houdende het algemeen reglement betreffende het recht op maatschappelijke integratie blijkt dat een inschrijving in het bevolkingsregister niet vereist is om aanspraak te kunnen maken op leefloon. Art. 1, 2° van de wet van 2 april 1965 betreffende de tenlasteneming van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn bepaalt het bevoegde centrum voor maatschappelijk welzijn door te verwijzen naar het grondgebied van de gemeente waar zich een persoon bevindt, die bijstand behoeft. Artikel 2, 7° van dezelfde wet maakt voor de daklozen het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van de gemeente waar de betrokkene zijn feitelijke verblijfplaats heeft, bevoegd.

7.

Het vonnis van de eerste rechter dient dan ook bevestigd worden in zoverre het aan de heer B een recht op leefloon toekent. Vermits een nieuwe beslissing genomen werd op 30 maart 2015, op een andere basis, die bovendien het voorwerp uitmaakt van een beroep voor de arbeidsrechtbank, moet het toegekend recht echter beperkt worden tot 30 maart 2015.

Het recht op een referentieadres.

8.

Overeenkomstig artikel 1, § 2, al. 3 van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en verblijfsdocumenten en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van het rijksregisternummer van de natuurlijke personen, worden personen, die bij gebrek aan bestaansmiddelen geen verblijfplaats hebben of meer hebben, en die bij gebrek aan inschrijving in het bevolkingsregister geen maatschappelijke bijstand kunnen genieten van een ocmw of om het even welk ander sociaal voordeel, ingeschreven op het adres van het ocmw van de gemeente waar ze gewoonlijk vertoeven.

Overeenkomstig de omzendbrief van de FOD Maatschappelijke Integratie van 7 mei 2007 vallen eveneens onder de toepassing van deze regeling de personen die voorlopig opgevangen worden door particulieren om hen tijdelijk en kortstondig uit de nood te helpen.

9.

De vraag die zich echter stelt is te weten of de heer B zich in die laatste situatie bevond.

Uit het sociaal onderzoek en het elementen van het dossier blijkt niet dat de heer B "dakloos" was op het ogenblik dat hij zich in Beersel vestigde en opgevangen werd door een "particulier" die hem tijdelijk en kortstondig uit de nood hielp. Volgens het sociaal verslag is de heer B naar Beersel verhuisd omdat hij in Namen geen werk vond en logeerde hij bij een vriendin, waar hij zich echter niet kon domiciliëren omdat deze in een collectieve schuldenregeling zat. De heer B heeft, volgens het sociaal verslag (en dat is ook wat hij eist in het kader van de procedure) ook onmiddellijk alleen maar een leefloon aangevraagd als samenwonende, wat inhoudt dat hij over een stabiele verblijfplaats beschikte. Uit de latere sociale verslagen die door het ocmw Beersel worden neergelegd, blijkt ook dat hij een jaar later nog altijd bij dezelfde vriendin woonde. Wanneer hij zich inschreef bij de VDAB vermeldde hij reeds op 17 november 2014 als adres het adres van zijn vriendin. Hetzelfde adres komt voor op zijn CV. Zijn verzoekschrift voor de arbeidsrechtbank werd ook neergelegd met de vermelding van dit adres.

10.

Het hof kent geen wettelijke bepaling die inhoudt dat men geen domicilie zou kunnen nemen bij een persoon die in een collectieve schuldenregeling zit of, zoals later gesteld werd, onder voorlopig bewind stond. (Bij dit laatste wordt geen enkele toelichting gegeven of geen enkel stuk toegevoegd zodanig dat het hof ook niet kon nagaan welk de situatie was van de vriendin). Overigens legt de heer E geen enkel stuk neer waaruit blijkt dat het zijn vriendin was die er zich tegen verzette dat hij zijn domicilie zou vestigen op haar adres.

In ieder geval is het niet zo dat particulieren zelf kunnen beslissen of ze al dan niet ergens een domicilie nemen. Overeenkomstig artikel 102 van het Burgerlijk Wetboek is de woonplaats van ieder Belg, wat betreft de uitoefening van zijn burgerlijke rechten, daar waar hij zijn hoofdverblijf heeft. Verandering van woonplaats wordt teweeggebracht (art. 103) doordat men werkelijk gaat wonen in een andere plaats, met het voornemen om aldaar zijn hoofdverblijf te vestigen. Dit voornemen wordt bewezen (art. 104) door een uitdrukkelijke verklaring, gedaan zowel bij het gemeentebestuur van de plaats die men verlaat, als bij dat van de plaats waar men zijn woonplaats heeft overgebracht. Bij gebreke van een uitdrukkelijke verklaring (art. 105) wordt het bewijs van het voornemen afgeleid uit de omstandigheden.

Overeenkomstig artikel 16, § 1 van het Koninklijk Besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister is de hoofdverblijfplaats gebaseerd op een feitelijke situatie, dat wil zeggen de vaststelling van een effectief verblijf in een gemeente gedurende het grootste deel van het jaar. Deze vaststelling gebeurt op basis van verschillende elementen, met name de plaats waarheen de betrokkene gaat na zijn beroepsbezigheden, de plaats waar de kinderen naar school gaan, de arbeidsplaats, het energieverbruik en de telefoonkosten, het gewone verblijf van de echtgenoot of van andere leden van het huishouden.

Overeenkomstig artikel 9 van hetzelfde Koninklijk Besluit worden de personen, die nalaten zich in te schrijven in het bevolkingsregister, na een ingebrekestelling ambtshalve ingeschreven in het bevolkingsregister op de plaats waar zij hun werkelijk verblijf hebben.

11.

De wettelijke bepalingen inzake het referentieadres mogen enkel toepassing vinden op de situaties waarvoor zij bedoeld zijn. Een referentieadres kan niet toegekend worden enkel en alleen omdat de aanvrager een werkelijke situatie niet wenst te regulariseren of omdat zijn partner daaruit eventueel een nadeel zou kunnen hebben, zoals het verlies van een bepaald sociaal voordeel. Een referentieadres kan evenmin toegekend worden om iemand toe te laten zich te onttrekken aan vorderingen en uitvoeringsmaatregelen van eventuele schuldeisers.

12.

Het hof is dan ook van oordeel dat de heer E niet voldeed aan de voorwaarden om aanspraak te kunnen maken op een referentieadres. Het hoger beroep is op dit punt gegrond.

OM DEZE REDENEN HET ARBEIDSHOF

Gelet op de Wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken, in het bijzonder op het artikel 24,

Rechtsprekend op tegenspraak,

Gelet op het eensluidend mondeling advies van mevrouw Nathalie Van den Brande, substituut-generaal, waarop geen repliek.

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond. Hervormt het bestreden vonnis in zoverre het het ocmw Beersel verplicht aan de heer B een referentieadres toe te kennen.

Bevestigt het bestreden vonnis in zoverre het het ocmw Beersel veroordeelt tot de toekenning van een leefloon vanaf 5 december 2014, zij het dat de periode van toekenning beperkt wordt tot 30 maart 2015.

Veroordeelt, in overeenstemming met art. 1017, al. 2 van het Gerechtelijk Wetboek, het ocmw Beersel tot de kosten van het hoger beroep, tot op heden begroot in hoofde van de heer Bi op 160,36 € rechtsplegingsvergoeding.

Aldus gewezen en ondertekend door de zevende kamer van het arbeidshof te Brussel,
samengesteld uit:

Fernand KENIS,
Jean BOULOGNE,

raadsheer,
raadsheer in sociale zaken, werkgever,

PAGE 01-00000441497-0009-0010-01-01-4

Karel GACOMS, raadsheer in sociale zaken, werknemer-arbeider,
bijgestaan door :
Sven VAN DER HOEVEN, griffier.

Fernand KENIS

~~Sven VAN DER HOEVEN~~

Jean BOULOGNE

Karel GACOMS

en uitgesproken op de openbare terechtzitting van donderdag 12 mei 2016 door:

Fernand KENIS, raadsheer,
bijgestaan door
Sven VAN DER HOEVEN, griffier.

~~Fernand KENIS~~

~~Sven VAN DER HOEVEN~~

